

HØRINGSSVAR

13. februar 2012

Udkast til Forslag til Lov om Internationalt Udviklings samarbejde

Røde Kors takker for det fremsendte Udkast til Forslag til Lov om International Udviklings samarbejde (herefter lovudkast).

Røde Kors vil også kvittere for, at lovudkastet er sendt i høring i god tid. Det giver organisationer og institutioner en mulighed for at indsende fyldestgørende svar – og ikke mindst ministeriet en mulighed for at forbedre det endelige lovforslag før fremsættelsen til Folketingets behandling.

I forbindelse med lovudkastet har vi både en række generelle og specifikke bemærkninger.

1. RØDE KORS' GENERELLE KOMMENTARER TIL LOVUDKASTET

- Røde Kors er tilfreds med, at det nye udkast til en formålsparagraf præciserer, at dansk udviklings samarbejde sker under anerkendelse af, at udviklings lande ikke kun påvirkes af udviklingspolitiske tiltag, men også af tiltag på øvrige politikområder.
- Røde Kors hilser regeringens ambition om mere åbenhed i behandlingen af den danske udviklingsbistand velkommen. Det gælder også de konkrete forslag til mere offentlighed i forvaltningen. Røde Kors peger dog på, at flere af de konkrete forslag til en øget åbenhed allerede i dag kan indføres – uden at det forudsætter en egentlig lovændring. Derimod vil den foreslåede model til en ny organisering af udviklingsbistanden ikke automatisk medføre en øget åbenhed, tværtimod.
- I stedet peger Røde Kors på, at kvaliteten af den danske bilaterale udviklingsbistand risikerer at blive svækket. Det sker, hvis den nuværende brede repræsentation af folkelige organisationer, arbejdsmarkedets parter, interesseorganisationer og akademiske miljøer ikke længere kan yde bistandsfaglig rådgivning til ministeren i forbindelse med konkrete udviklingsprojekter eller programmer. At lægge den opgave i en administrativ bevillingskomite er heller ikke svaret på mere åbenhed.

- Røde Kors henviser i den forbindelse til, at den nuværende Styrelsen for International Udviklings-samarbejde tidligere er blevet internationalt rost som rådgivende organ for det politiske niveau (OECD's DAC Peer Review of Denmark for 2011)

2. RØDE KORS' ANBEFALINGER TIL DEN VIDERE BEHANDLING:

- Røde Kors anbefaler, at lovudkastets nedlæggelse af Styrelsen for Internationalt Udviklings-samarbejde genovervejes. Alternativt, at man særligt er opmærksom på, hvordan den konkrete bistandsfaglige rådgivning af ministeren på anden måde kan sikres med inddragelse af en bred kreds af interesse og bistandsfaglige eksperter.
- Det kan eksempelvis ske ved, at det foreslåede Udviklingspolitiske Forum får kompetence til at yde bistandsfaglig rådgivning om forslag til programmer og projekter af en vis størrelse. Og at den foreslåede styrkelse af den snævert sammensatte administrative bevillingskomité skrinlægges.

3. RØDE KORS' SPECIFIKKE KOMMENTARER TIL LOVUDKASTETS KONKRETE BESTEMMELSER

Røde Kors har følgende kommentarer til lovudkastet konkrete bestemmelser.

Åbenhed – Lovudkastets § 4.

Røde Kors er enig i forslaget ambition om mere åbenhed og transparens i forvaltningen af den danske udviklingsbistand.

Det fremgår af de særlige bemærkninger til § 4, at udviklingsministeren bemyndiges til administrativt at fastsætte de nærmere regler for åbenhed i forvaltningen – og at mødemateriale og strategiske udviklingspolitiske emner og bevillinger af en vis størrelse bør være tilgængelige for den brede offentlighed. Den del er Røde Kors meget enig i.

Det fremgår også af bemærkningerne, at den øgede åbenhed bredt giver samfundets interesser mulighed for at tilkendegive synspunkter, "således at beslutninger kan træffes på et oplyst og kvalificeret grundlag". Røde Kors er naturligvis enig i, at debat og åbenhed kvalificerer et beslutningsgrundlag. Men vi advarer mod at tro, at mere åbenhed på eksempelvis internettet, sammen med en behandling i den mindre bevillingskomite, er et stærkt nok grundlag at basere kvalitetssikringen på.

Røde Kors mener derfor, at:

- En øget åbenhed og offentliggørelse af mødemateriale om strategiske, udviklingspolitiske emner og bevillinger af en vis størrelse på eksempelvis internettet er positiv. Naturligvis skal en øget åbenhed ske under en række vigtige hensyn, herunder sikkerhed for befolkningerne og enkelt individer i eksempelvis skrøbelige stater.
- Øget åbenhed på eksempelvis internettet med fordel ville kunne supplere – men ikke erstatte – den kvalitetssikring af program- og projektforslag, som det brede civilsamfund, interesseorganisationer, arbejdsmarkedsparter og akademiske kredse i dag bidrager til.

Organiseringen – Lovudkastets § 10

Røde Kors er overordnet enig i den udtalte ambition for de foreslåede organisatoriske ændringer, nemlig en forsat kvalitetssikring, en styrket offentlighed og en fokuseret strategisk dialog.

Røde Kors er derimod ikke enig i, at udkastet til en ny lovgivning entydigt rummer den rigtige medicin. Lovudkastet må nødvendig holdes op mod, hvad det erstatter.

Røde Kors mener på den baggrund, at Styrelsen for Internationalt Udviklingssamarbejde bør oprettholdes. Sker det ikke, har vi følgende bemærkninger til lovudkastets konkrete tekst om udviklingsbistandens organisering.

Den bistandsfaglige rådgivning af det politiske niveau svækkes

Røde Kors peger på den tvetydighed, der ligger i de særlige bemærkninger til § 10. Det fremgår her, at et af de "væsentligste principper og funktioner, som er søgt styrket i den nye organisatoriske stuktur", er en "forsat kvalitetssikring af udviklingsbistanden og ekstern bistandsfaglig rådgivning af udviklingsministeren med henblik på ministerens stillingstagen".

Røde Kors peger på, at det harmonerer dårligt med, at det senere i samme bemærkninger fremgår, at den bistandsfaglige rådgivning vedrørende programmer og projekter af en vis størrelse videreføres – ikke i det nye bredt sammensatte Udviklingspolitiske Forum – men i den administrative bevillingskomite i Udenrigsministeriet med 4 eksternt udpegede medlemmer.

Kommentar til § 10, stk. 2 vedr. styrkelse af den strategiske dialog

Den strategiske dialog løftes for alvor, når dialogen tager udgangspunkt i virkelighedens dilemmaer. Det sker i de ofte komplekse, men konkrete problemstillinger, som ligger i den nuværende styrelses behandling af større program- og projektforslag.

For at styrke den strategiske dialog anbefaler Røde Kors derfor, at:

- Det Udviklingspolitiske Forum også får tildelt den bistandsrådgivende kompetence for større bevillinger i stedet for den mindre administrative Bevillingskomite på kun 4 eksterne medlemmer.
- At den administrative bevillingskomite som konsekvens af ovenstående alene beskæftiger sig med de opgaver vedr. mindre bevillinger, som komiteen har i dag.

Kommentar til § 10, stk. 3 vedr. størrelsen og sammensætningen af Udviklingspolitisk Forum

Det fremgår af bestemmelsen, at det Udviklingspolitiske Forum omfatter indtil 15 medlemmer, der udnævnes for en periode af op til 6 år. Af bemærkningen til bestemmelsen fremgår det endvidere, at sammensætningen skal afspejle relevante interessegrupper, herunder arbejdsmarkedsparter og den bistandsfaglige ekspertise i Danmark. Både den foreslåede størrelse og ambition for sammensætningen af Udviklingspolitisk Forum finder Røde Kors fornuftig.

Røde Kors anbefaler dog, at:

- At medlemmerne i stedet udpeges for en fast periode – eksempelvis tre eller fire år. Dette i stedet for lovudkastets brede hjemmel til ministeren til efter forogdtbefindende at ændre på sammensætningen.

Med venlig hilsen

Anders Ladekarl
Generalsekretær